

יח:

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) קדושים (ל. ב) מוטע
(ב) ע"ש. ש"א ח"ר רח"א
(ג) נכנסים ע"ש חזקוני
(ד) ע"ש פתח"א (א) מוטע
(ה) ע"ש. (א) נכנסים
(ו) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(ז) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(ח) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(ט) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(י) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יא) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יב) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יג) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יד) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(טו) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(טז) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יז) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יח) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(יט) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כ) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כא) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כב) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כג) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כד) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כה) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כו) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כז) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כח) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(כט) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני
(ל) נכנסים חזקוני חזקוני חזקוני

תורה אור השלם

[illegible]

יְהוֹשֻעַ אָמַר
כִּי אִם כְּתוּרָתִי יִן חֲצוֹן
בְּחִירוֹתָיו יִדְהוּ וְיִסֵּם
לְיִלְלָהּ
מִי אֶחָד הֵמָּחָּן חַיִּים
אֶחָד יִמִּים לְרֵאוֹת טוֹב:
אֶחָד לְשׁוֹנָן מֵרַע וְשִׁמְחָן
דְּבָרִי מִרְמָה
תְּהִלָּה לִד יִגִּיד
מִי מִרְעָה וְעִשָּׂה טוֹב
בְּעֵשׂ שְׁלֹמֹן וְדָפְדָּה
תְּהִלָּה לִד טו
מִי לִקְחָ טוֹב תְּהִי
לְכֵם חוֹרְתִי אֵל חֲבוּבָה
מִלְּחָמָה
אֵל חֲבוּבָה

יְבִינוּ חֲנֹנָאֵל (הַמֶּשֶׁךְ)

משמשי עבודת כוכבים
בין לרי' ישמעאל בין
לדוד אינן אסורין אלא
לענין שיעבוד דהא ר'
ישמעאל ר"ע לא נתלקו
וגלא בעבודת כוכבים אבל
למשמשי עבודת כוכבים
יבירי הכל עד שיעבדו
ולקחו ר' ישמעאל ר"ע
נפ' ר' ישמעאל אמר
לש אבנים ודף נא
וב' פסוקי ר' רמיה
נצרכה להא דר"א
וגלא בסבירות עבודת
כוכבים עצמה ודחי' ליה
ענינא לר"ע איצטק
לרי' ישמעאל דאמר
בבית כוכבים דעבד

ובכבים אינה אסורה אלא
 פשוט
 מוקרי לא נצרכה אלא
 פשוט אחרון כלומר
 יצמה נקראת עבודה
 ובכבים במקום אחרון
 נשעה גמר מלאכה ההוא
 נכוש אחרון לית ביה
 שנים אלמא קסבר ר"א
 הוה לשכירות מתחלה
 עד סוף וכל שכירות קודם
 נשתנה עבודת מוכבים
 תחת: ראונו לגאון זצ"ל
 אומר מהר לישראל
 השכיח לעובר מוכבים

תחלקו הלשונות דהאי גרים שמעתי
 וצליעא אחרינא ותדא מילתא היא
 ייחא (לישני) משתבש בגירסיה משום
 מים מקדא ובי' ימים משנה ובי' וכן
 כל שבוע ושבוע: אם פרו יתן
 צמח. שקבע עמם לחוריה:
 סרשעים. תרי שמענו לומד ומלמד.
 לרא פרו יתן צמח וישלח ויפסח
 פרי כלומר מקיים עם שכתוב בתורה
 חה עיקר: על הלומד ועל המלמד.
 משמור ללמד לשון לתלמיד שאינו
 הגון. הפילה. ללון נפל של
 מלאו ימיו. כלומר תלמיד שלם מלאו
 ימיו רבים תליו: ועזומים.

ההמנצחים וההמרישים ומחאפיקים
מלהורות הורגין את דורך. ועלומים
לכון ועולם עיניו ושיטה (ג): ועד
כמה. היו ראווי להוראה: עד
ארבעין שנין. משנולד: והא רבא
אורי. וכל ימיו לא היו אלא ארבעים
שנה בפי' דרשא השנה (דף יא).
הם כשין. שבאין בעיור גדול
ממנו: שיטה חולין של חכמים
דלייבס תלמוד. כדי להתלמד לדבר
בלשונם שהוא בלשון נקיה ועושר
ומרפא: ועלסו. היו דבר קל שבאין
וכשר לא יבול כלומר לא ילך
לאיבוד: פשיטא. דשכרו מותר דהא
כיפה זו לאו עבודה כוכבים היא
אלא תשמיש לעבודה כוכבים: בין
לר' ישמעאל ובין לר"ע. דפליגי
בעבודה כוכבים עממה מאימתי
נאסרת בתשמיש מורד דאין אסורין:

על שיעבודו. על שישמשו כזה
לעבודת כוכבים בפרק רבי שמעאל
(קמץ דף טא): צבריהו צמח: צמח:
לא נצרכה. הא דר"א: אלא
לעבודת כוכבים עולה. שאם
עשה ישראל לעובד כוכבים עבודה
כוכבים שכבר שכרו מותר: הניחא
למאן דאמר כו'. פלוגתא דרבי
שמעאל ור"ע היל: שאם ישראל
שעשה ישראל לזכרו למזכרה לעובד
כוכבים: ושל עובד כוכבים

מסע עבר. חו עדין נחו ועבר
משה שכרו מותר שזו לנזק עובד
כוכבים נשעית: מאן גרים לה.
להקראות עבודת כוכבים: כמכוש
האחרון. מכת קירנא האחרון:
לית ביה שז פרוטה. הלך שרי
דשכירות שאר מכושות לא מיתסר
דהוא לא שר עבודת כוכבים
הוא. וקסבר ר"א ישנה לשכירות
מתחלה ועד סוף אומן המקבל
עליו לעשות בשכר לא אמרין בגמר
המלאכה הוא קוה כל השכירות
אלא כל פורתא ופורתא דעדד קמא
קמא קני אגרא דפלוגתא היא
בקדושין (דף מה.) וזו עשה לי
שירן חמים ועצבות ואקדש כו':
לא

אלא במכוש אחרון עבודת
ואימת הוא גמר מלאכה
פרומה אלמא קסבר ^(ה)הישנה
אין עושין תכשיטין לעבודת
אומר ^(ב)בשכר מותר ^(ג)אין
וא משקצין ר' יהודה אומר
לי אמר רבי יוסי בר חנינא
הכל וגבי קדושין כפרסיות [ועי' חס']

דאמער

רלא לילפולג לישיני על פלגי מים א"ר נתנחם
בר חנילאי^א לעולם ישלש אדם שנותיו שליש
במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד מי
ידע איניש כמה חיי כי קאמרין^ב ביומי
יאשר פרוי יתן בעתו אמר רבא אם פרוי
יתן בעתו ועלהו לא יבול ואם על
הלומד ועל המלמד עליהם הכתוב אומר
^גלא אמן בר הרשעים כי אם וגו' אמר רבי
אבא אמר רב הונא אמר רב מאי דכתיב
כי רבים חללים הפילה^ד זה תלמיד שלא
הגיע להוראה ומורה ועצומים כל הרוגיה
זה תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה ועד
כמה^ה עד מ' שנין והא^ו רבא אורי התם
בשון ועלהו לא יבול^ז אמר רב אחא בר
אדא אמר רב ואמרי לה אמר רב אחא בר
אבא אמר רב המנונא אמר רב^ח ש'אפילו
שיחת חולין של ת"ח צריכה^ט תלמוד שנאמר
יועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח א"ר
יהושע בן לוי דבר זה^י כתוב בתורה ושנוי
בנביאים ומשולש בכתובים כל העוסק
בתורה^{יא} נכסיו מצליחין לו כתוב בתורה
דכתיב וישמרתם את דברי הברית הזאת
ועשיתם אותם למען תשכילו את כל אשר
תעשון שנוי בנביאים דכתיב^{יב} לא ימוש ספר
התורה [הזה] מפך והגית בו יומם ולילה
למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי אז
תצליח את דרכך ואז תשכיל משולש
בכתובים דכתיב^{יג} כי אם תורת ה' חפצו
ובתורתו יתגה יומם ולילה ויהי כעין שתול
על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו ועלהו
לא יבול וכל אשר יעשה יצליח מכרה^{יד}
רבי אלכסנדר מאן בעי חיי מאן בעי
חיי כנוף ואתו כולי עלמא לגביה אמרי
ליה הב לן חיי אמר להו^{טו} מי האיש החפץ
חיים וגו' נצור לשונך מרע וגו'^{טז} (סור מרע
ועשה טוב וגו') שמא יאמר אדם נצרתי
לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה [אלך]
ואתגרה בשניה ת"ל סור מרע ועשה טוב
ס'אין טוב אלא תורה שנאמר^{יז} כי לקח
טוב נתתי לכם תורתי אל תעווכו: הגיע
לכיפה מקום שמעמדין^{יח} חזק עבודת כוכבים:
א"ר אלעזר אמר רבי יוחנן ראם בנה שכרו
מותר פשיטא^{יט} משמשי עבודת כוכבים
הן ומשמשי עבודת כוכבים בין לרבי
ישמעאל בין לרבי עקיבא^כ איני אסורין עד
שיעברו אמר רבי ירמיה ולא נצרכה אלא
לעבודת כוכבים עצמה הניחא למ"ד עבודת
כוכבים על ישראל אסורה מיד ושל עובר
כוכבים עד שתעבד שפיר אמר^{כא} מ"ד של
עובר כוכבים אסורה מיד מאי איכא למימר
אלא אמר רבה בר עולא לא נצרכה
כוכבים מאן קא גרים לה גמר מלאכר
במכוש אחרון מכוש אחרון לית ביה שוה
לשכירות מתחלה ועד סוף: **מתני'** [א]
כוכבים קטלאות וגזמים ומבעות רבי אליעזר
מוכרין להם במחורק על קרקע אבל מוכר
מוכר הוא על מנת לקרע^{כב} מנהני כ

[illegible]

(א) ל"ל ומרביען והא רבא אורי כלומר כ"י, (ב) דברי רבינו כמו שהוא לפנינו אינו מוכן דאם הקושא הוא לר"י דמאי קמ"ל פשיטא מאי מתוך דלא נזכר אלם למכוס אחרון יאזלי דע"ס נפל בדברי רבינו.

עין משפט
גר מצוה

פ' א מ"י פ"א מה' |
 פ"ה הל' יא [יב] |
 סמג פשוט יב עוש"ע י"ד |
 ס' רמז סעף ד' |
 פ' ב מ"י שס פ"ה ה' ד |
 סמג שס עוש"ע י"ד |
 ס' רמז סעף יג [וכרז |
 אלפס עוד כטסדרין פ"א |
 דף קנח:] |
 פ' ג מ"י שס עוש"ע שס |
 סעף יד [וכרז אלפס |
 שס:] |

צב ג מרי פוט חבל
 ע"י חבל יא סמ
 ללחן מה טוש"ע יד סר
 קמט ספ"ק: **צ**
 ג מרי פוט חבל
 סמט עש"י טו טוש"ע
 יד סר קמט ספ"ק: **צא**
 ו מרי פוט חבל יא
 ופ"ע חבל יא
 סמט טוש"ע יד סר
 קמט ספ"ק: **צב**
 ג מרי פוט חבל
 סמט טוש"ע יד
 סר קמט ספ"ק: **צג**
 מרי פוט חבל
 לטות חבל כ סמט
 עש"י ח טוש"ע אכ"פ
 כ ספ"ק טו:
צד ג מרי פוט חבל
 חבל ללחן סמ
 טוש"ע יד סר קמט ספ"ק:

הגהות הב"ח

(א) במשנה ר"א אומר
שכר' מותר: (ב) רש"י
ד"ה לית וכו' מקדושין גבי
עשה ל': (ג) תוס' ד"ה
אלמא וכו' ויהי אמר'
האש: (ד) בא"ד
ולא נפקא לן מינה כלל
התם כמלוגת' רישנה
לשכירות מחלה וכו'
מקרא דלא שייך חנך נטר
וגם כ"ל וכו' כאלמ'
נמחק: (ה) בא"ד פטנת'
רישנה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' נכסיו. נמחק ינ"כ
דרכו: **[ב]** במשנה ואין
עושין תכשיטין לעבודת
כוכבים קטלואות מחזים
וטכניות רא"א כשכר
מותה. כל זה נמחק ויער'
תוס' ד"ה הגיעו:

אלמא קסבר ישנה לשכירות
מתחלה ועד סוף. והכי
גממי (א) פרח האש מקדש (קדישין
דף מה.) גבי ההוא דעשה לי שירין
וממין וטבעות ואקדש אני לך אינה
מקדשת ומפרס טעמא דמין דישה
לשכירות מתחלה ועד סוף א"כ כל
פסוטה ופסוטה הווא על מלוה והוי
ליה למקדוש בנמלה דלינה מקדשה
וקשה מ"ש מההיא דפרק אחרי נשך
יב"מ דף סה. וש ד"ה שמיטה גבי
מקדשין על השכר דרבה ורבי יוסף
למאמר תריווה שוכר זכור אינה
מתשלמת אלא לבסוף ואמר רבא
דקו בה רבנן בהא מלתא ואוקמה
אחארא ו"ל דודאי לו זמן שאין
הפועל חוזר אל עמו כעבור עד
למקדש ואין לבצע"כ עליו משום
תלין וגם מותר להרבות על שכר
לביטא כאן אגר נער אבל אם פועל
צריך לחזור מודו נכח ליוכל לחזור
וישלם שכרו לפי מה שפעה
בשבעה שחזר אז קרי סוף ולא נפקא
מן (ו) כלל ההם פלוגתא דישה
לשכירות מתחלה ועד סוף כדמוכח
ההם מקראי דלא שייך אגר נער כדאמ

השנה טובה באה!
 כתוב בתורה ובנביאים ובכתובים כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין בתורה שנאמר
 תשכילו וגו' בנביאים לא ימוש ספר התורה הזה מפיו וגו' כי אז תצליח את דרכיך
 יעשה צליח מי האיש החכם חיים וגו' סוד מרע ועשה טוב והתעסק בתורה שנקרא לו
 שמעמידן בה עבודת כוכבים אסור לבנותה: איך אלעזר אם בנה שכר מותר, פשי

(א) ל"ל ומרביען והא רבא אורי כלומר כ"י, (ב) דברי רבינו כמו שהוא לפנינו אינו מוכן דאם הקושא הוא לר"י דמאי קמ"ל פשיטא מאי מתוך דלא נזכר אלם למכוס אחרון יאזלי דע"ס נפל בדברי רבינו.